

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XXXIV. Generi per speciem derogatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA XXXIV.

Generi per speciem derogatur.

1. Idem 80. Reg. Iu. Civ. confirmat In toto iure generi per speciem derogatur: & illud potissimum habetur, quod ad speciem directum est. Approbatur etiam in c. 1. & c. Pastoralis. §. Quoniam. de rescript. Bart. in l. Mavius. de legat. 2. Genus accipitur non pro Logico, cui species subjunctæ sint, sed pro eo, quod quomodo libet plura singularia continet, adeoque latius patet, ut vestis, pecunia, numerata, triticum, mandatum, & similia. Species igitur dicimus, quod communi aliquo quasi sub genere continetur. l. 2. & 3. tit. Si certum. petatur. l. In nave. 31. tit. Locari. Exempla, inquit Dynus, sunt in legatis in substitutionibus, in contractibus, in legislationibus, & rescriptis; quæ explanatione indigent.

Primo igitur in legatis, Si testator legavit uni speciem, & alteri genus, huic per speciem derogatur. v. gr. Titius hortum habeat: Cajus domunculam in illo. Quamvis enim hæc videatur hori quædam pars esse, non Titio, sed Cajo cedit.

Secundo in substitutionibus. Testator patrem, & filium, in una bonorum suorum parte in solidum instituit, eoque invicem substituit: deinde instituit alios hæredes ex reliquis partibus: denique addit, *Omnes invicem substituo*. Sub hac generali institutione non continetur pater, & filius, sed quod specialiter sibi invicem substituti sunt, de-

rogant substitutioni generali. Tertio in Contractibus. Si stipulor ab aliquo librum scribi non de nocte, sed die, non per discipulum, sed per se, & dolum generaliter non committi, ipse vero per alium æquè malum scripserit, & non per discipulum committitur stipulatio ex generali clausula de dolo, sed ad casum stipulatione expressum non pertinet. l. Doli clausula. tit. de verb. oblig. Quarto in legislationibus. Si Summus Pontifex generaliter mandaverit quicquam, & privilegio exceperit non nullos, per hoc speciale privilegium derogatur constitutioni generali. In rescriptis idem fit, nec difficile est exemplis confirmare. V. tit. de rescr. & quæ diximus in Prolegom. §. 6. & §. 10. Item tit. 15. §. 12. De privileg. Regularium.

II. Amplia 1. ad minus speciale. Quemadmodum enim generi per speciem derogatur, id est, minus commune communi, ita si dentur duæ species quarum una latius pateat, ei per restrictiorem derogabitur. l. Si servo manumisso. tit. de pecunia legata. Est enim utrobique eadem planè ratio. Porro cum de personis, & de rebus seu causis sermo sit, magis speciale censetur, quod personas respicit, ut si causæ pupillorū uni alicui committantur, alteri vero ultimarum voluntatum, si contingat causam substitutionis agi contra pupillum, is erit iudex, cui causæ pupillorum commissæ sunt. Bald ad l. 1. q. 3. de off. preconf. Am-

Amplia 2. Ut obtineat five genus præcedat speciem, five sequatur, quem admodum in Rescriptis apparet. Sive enim speciale mandatum tempore antecedit Constitutionem generalem, five sequatur, idem effectus erit, quia æquè repugnat, quod posterius est, atque quod prius est. *V. Barbof. in c. 1. de rescript.* ubi inter mandata, & privilegia discrimen facit, quod mandatum posterius speciale derogat præcedenti generali, etiam nulla ipsius mentione facta: privilegium verò non derogat, nisi illi, cuius expressa mentio fit. *Damasus in Regula 3. Generalibus, &c.*

Hicce additur à quibusdam tertia ampliatio, in quâ æquitati præfertur rigor, quando nimirum æquitas est scripta in genere, veluti, quod nemo debeat locupletari cum alterius injuria: rigor verò sit scriptus in specie, ut in usucapione, & præscriptione. In his, & similibus æquitati, ut generi præfertur tanquam species rigor. Verùm hoc, nisi rudi Mineryâ dictum fateantur, à bona Philosophia, & veritate alienum est. Nam si æquitas juris remissio & benignitas est, ut in *Prolegom. §. 16.* ostendimus, quomodo illi rigor inest, ut species generi? obtinet quidem (quod pro exemplo ponunt) in usucapionibus, & præscriptionibus rigor, & eatenus æquitatem excludit, sed non propterea, quod illius species sit, sed potius quia illi contrariatur, ut amarum dulci. Imò in usucapionibus non tam rigor, quam remissio rigoris esse videtur.

III. Multa opponuntur, quæ viden-

tur hanc Regulam minuere, vel omnino tollere. Sed recepta duplici observatione omnibus satisfieri potest. Una est in specialibus quibusdam causis contrarium à jure sancitum esse, ut nihil mirum, videri queat, si à communi præscripto Regulæ præsentis devient: illique velut communi præcepto singularitate sua adversentur. Altera duplex genus esse, Dialecticum unum, alterum juridicum, ut *num. 1.* indicavi. Dialecticum sub se continet species propriè dictas illisque omnibus inest, & de singulis affirmatur, cum sit illarum natura communis. Vnde sequitur, quod harum specierum nulla derogari possit generi. Non enim si dixeris, homo est, sequitur, animal non esse, imò sequitur oppositum. *Everh. in loco à specie n. 4.* In juridico genere aliter se res habet; ubi necessaria est oppositio quædam & repugnantia, ex qua nascitur generis ablatio, vel derogatio, ut in exemplis allatis patet. v. gr. generaliter constitutum est, ut nemo duas simul Ecclesias habeat, quarum sit Rector, vel Episcopus. Omnes hæc sanctio constringit, utpote communis, & generalis. Pontifex Antonio supplicati permittit plures simul Ecclesias: quæ concessio repugnat edicto generali, *Nemo habeat, &c.* Nihil mirum igitur, si eidem derogat. *V. Barbof. de potest. Episc. part. 3. alleg. 124. nu. 5.* Hicce notatis, & observatis absque negotio diluuntur omnia, quæ acervatim à *Rechio* opponuntur.

RE